LEADER

Ihmisten kokoisille ideoille!

Rahoitusinfo

12.9.2022

LEADER

Karhuseutu

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

LEADER

Leader-toiminta ja Karhuseutu

Mitä Leader on?

- Paikallisten toimijoiden kannustaminen omaehtoiseen kehittämistyöhön
- Opastetaan tekemään ideoista hankkeita
- Myönnetään Leader-rahoitusta yhdistysten ja mikroyritysten hyville ideoille

Leader-toiminnan laajuus ja rahoitus

LEADER

Satakunta

- Satakunnassa 5 Leader-ryhmää
- Suomessa 54 Leader-ryhmää
- EU:n alueella yli 2 500 Leader-ryhmää

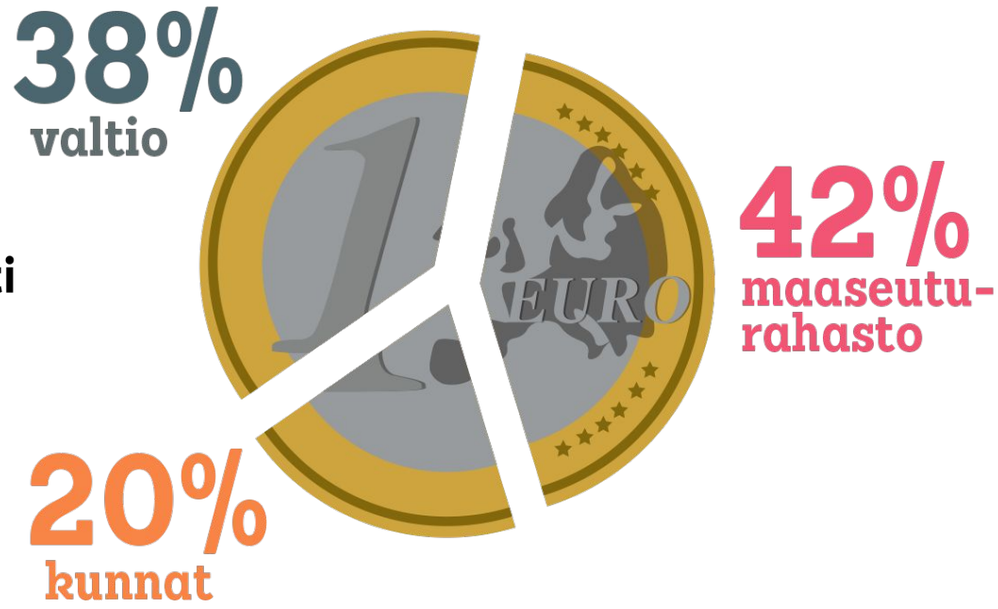

Leader-hankkeen kokonaiskustannukset
= Leader-tuki + yksityinen rahoitus (talkoot + ”käteinen”)

Leader Karhuseutu

LEADER

Karhuseutu

Vuoden 2014 jälkeen Karhuseutu on rahoittanut noin 350 yritysten ja yhdistysten isompaa ja pienempää hanketta!

- Perustettu vuonna 1997.
- 2023 alkaen Luvia siirtyy Leader Pyhäjärviseudun alueeseen.
- Porin keskusta-alue rajattu pois maaseuturahaston tukien piiristä lainsäädännöllä.
- Tukikelpoisella alueella asuu vuonna 2022 noin 53 500 asukasta.
- Kuntien maksama rahoitus vuositasolla 2,66€/asukas.
- Rahoituskehys 2014-2020 noin 5,5 miljoonaa euroa.
- 2021-2022 noin 1,4 miljoonaa euroa.

Maaseuturahasto

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmasta eli maaseuturahastosta myönnetään tukia yrityksille ja yleishyödyllisille yhteisöille.

Tukia myöntävät **ELY-keskukset tai Leader-ryhmät**. **Keskinäisen sopimuksen mukaan** on sovittu, että Leader-ryhmät myöntävät tukia pääasiassa mikroyrityksille ja yhteisöille. Lainsäädäntö on yhtenäinen.

LEADER
Karhuseutu

Mitä tuetaan? Leader-tavoitteet?

- **Avainsanoja:**

  Yleishyödyllisyys

  Aluekehitys

  Ihmisten aktivoiminen elinympäristönsä kehittämiseen

  Elinvoima

  Ihmisten ja luonnon hyvinvointi

  Elinkeinojen kehittäminen ja työpaikat

  Innovaatiot

- **Erilaisia työkaluja/tukimuotoja yhdistysten ja yritysten tarpeisiin.**

Yleensä ideat pystytään jalostamaan hankemuotoon!

LEADER Karhuseutu

Leader-rahoitus yhdistyksille

Investointituki toiminnan kehittämiseen

- **Yleishyödylliset investoinnit; tuki yleensä 50 %** (max. 75 %) **kokonaiskustannuksista**

- **Tukea myönnetään rakentamiseen, kone-, harrastus- ja laitehankintoihin, kalusteisiin ja aineettomiin investointeihin, talkoot**

★ Itsenäinen hanke; tuki väh. 5 000 €

★ Teema-/pienhankkeet tuki väh. 500 - 5 000 €

Talkootyön arvo =
15€ /h (henkilö)
45€/h (henkilö + kone)

LEADER
Karhuseutu

Tukikelpoiset kulut investoinnissa

Rakentaminen:

- rakentamisen tarvikkeet ja materiaalit
- ostopalvelut (sähkömies, kaivinkone jne.)
- koneiden ja laitteiden vuokrat
- kiinteästi tulevat laitteet (esim. ilmalämpöpumppu jne.)
- konkreettinen talkootyö (suunnittelu ja kokoukset **ei hyväksyttäviä**)

Koneet ja laitteet:

- Kone-, laite- ja välinehankinnat, esim. korkeushyppypatja tai äänentoistolaitteet

Muut kustannukset:

- palo- ja talkoovakuutus
- talkoolaisten ruokailut
- matkakulut (valtion matkustussääntö)

LEADER
Karhuseutu

Yhdistysten investointeja mm.

- ## Kokoontumistilat

  Leader-tukea mm. Lyttylän Kartano, Riuttala-Mustajoen kylätalo, Massin maja, Luvian nuorisogrillikatos, Harjavallan Ladun & Polun mökki ja sauna

- ## Kulttuuri

  Leader-tukea mm. Nakkilan Napakat & Lavian NS katokseen & äänentoistoon , Ahlaisten NS larppialue, Nakkilan Napakat puvustamo ja varasto

- ## Vapaa-aika

  Leader-tukea mm. uimaranta & avantouintipaikat, leikki-, ja liikuntapaikat sekä välineet, tapahtumien investoinnit, kerhotoiminnan pyörittämiseen välineitä (mm. luontokerho, bändikerho Kellahti), hevoset ja koira-agilityn harrastaminen, Hiittenharjun laskettelukeskus, Nakkilan jalkapallokentän valot, kuntoportaat ja jopa tekonurmikentät

LEADER

Karhuseutu

Yhdistysten investointeja mm.

- **Luonto ja ympäristö**

  Leader-tukea mm. maisemanhoito Lavian Lions , retkeilyreitit, laavut, kyltit, Nirvon retkeilysaari, Harjavallan retkiluistelu & avantouinti, energiansäästöä (aurinkopaneelit, ilmalämpöpumput yms), ympäristötaide

- **Terveys ja turvallisuus**

  Leader-tukea mm. Senioripuisto Luvia, Reposaaren meripelastajien laituri

Aina kannattaa kysyä mahdollisuudesta saada tukea!

LEADER

Karhuseutu

Kehittämishanke yhdistyksille

Yleishyödyllinen kehittämishanke yleensä 70 % (max. 100 %)

- **Uuden toiminnan käynnistämistä ja kokeilua sekä vanhan toiminnan kehittämistä**
  - uusia palveluja, harrastuksia, kerhotoimintaa, tapahtumia
  - → uutta toimintaa, joka jatkuu hankkeen päätyttyä

- Koulutusta ja tiedon välittämistä
- Tuki väh. 5 000€ (teemahankkeet 500 - 5 000€)

LEADER
Karhuseutu

Tukikelpoiset kulut kehittämisessä

- Palkat (hankkeeseen palkattavat henkilöt)
- Palkkiot (esim. luentojen puhujat, pelien tuomaripalkkiot yms)
- Matkakulut (matkalaskut, julkinen jos mahdollista, Valtion matkustussääntö)
- Ostopalvelut (esim. asiantuntijapalvelut, materiaalien painatus jne)
- Vuokrat (tilaisuuksien vuokrat, työntekijän työtila)

- konkreettinen talkootyö (esim. maan tasoitus, kahvituspisteen pitäminen tapahtumassa, mainosten jakaminen jne)

Muut kustannukset:
- talkoovakuutus
- talkoolaisten ruokailut
- pienhankinnat (1200 € / hankinta ja 3600 € / vuosi)

LEADER
Karhuseutu

Yhdistyksille toiminnan kehittämiseen eli voidaan luoda:

- **Uutta harrastustoimintaa** (esim. pesisauto -toiminta UPV, soittokerho)
- **Kulttuuritoimintaa** (esim. Meriperinteen esiin nostaminen, teatterikerhon käynnistäminen, historian tuominen eläväksi osaksi tätä päivää)

- **Uusia tapahtumia** (esim. nuorten järj. tapahtuma Ahlainen, juoksutapahtuma Nakkilan Vire, Amazing Race Lattomerellä)
- **Terveyden** edistäminen (esim. Sydänpiirin Kiertävä Sydänneuvola)
- **Yhteistyön** kehittäminen (esim. Samassa veneessä Selkämerellä)
- **Uusien taitojen** oppimista, **tiedon** välittämistä (esim. SEKK elokuvia kyliltä, LEGO robottikilpailu Prizztech)

Yhdistyksille toiminnan kehittämiseen eli voidaan luoda:

- **Ympäristöön ja energiaan liittyviä (**esim. ympäristöön liittyvän tiedon välittämistä, koulutuksia
- **Uutta markkinointia ja viestintää:** (esim. Reposaaren markkinointikampanjat nettisivut & palvelukartta, Nakkilan & Harjavallan yrittäjien “Kiitos, kun ostat paikalliselta”, Noormarkun yrittäjien palveluhakemisto, asukashankintaa

- **Kansainvälistä toimintaa** (esim. 4H & perinteet, käsityöyrittäjät, Leineperin teemaruukit, Ulvilan Hansamarkkinat, Perinnelaiva Ihana & meriperinne, luonnonmateriaalien käyttö, luontomatkailu jne. → ideoita haettavissa maailmalta)

Olennaisinta hankkeissa on..

★ **TARVE** - mitä ongelmia hankkeella pyritään ratkomaan? Mihin asioihin tulisi hankkeen myötä parannus?

★ **KENELLE** - Kehen ongelmat vaikuttavat ja kuka hankkeen tuloksista hyötyy?

★ **KUKA** - Kuka hankkeen toteuttaa?

★ **TULOS** - mitä saadaan aikaiseksi, mikä on pidemmän aikavälin hyöty?

LEADER

Karhuseutu

Miten haetaan?

- ★ **Yhteydenotto Leader Karhuseutuun**
- ★ Hankeidean valmistelu hankkeeksi
- ★ **Yhdistykset; hankesuunnitelma**
- ★ **Projektin budjetti eli kustannusarvio**
- ★ **Sähköinen haku HYRRÄssä Y-tunnuksen avulla**
  - **Ohjeet hyrrään kirjautumisesta löytyvät täältä**
- ★ Karhuseudun hallitus tekee valinnan, ELYn laillisuustarkastus
- ★ Karhuseudun henkilöt auttavat matkan varrella
- ★ **Maksatus jälkikäteen toteutuksen mukaisesti**

Muistettavaa

- ★ Aloita aina yhteydenotolla **Leader-ryhmään**
- ★ **Ei saa aloittaa toimenpiteitä ennen kuin virallinen hakemus jätetty** → tukea ei myönnetä jälkikäteen
- ★ Rahoitus oltava kunnossa → tuki maksetaan jälkikäteen
- ★ Paljon on Leader-hankkeita jo toteutettu → tutustu Karhuseudun -sivuilla yhdistysten tekemiin hankkeisiin
- ★ Kysy apua matalalla kynnyksellä!!

Hyödyllisiä linkkejä

- Hankkeissa vaaditaan hankesuunnitelman tekeminen. Tästä pääset tutustumaan siihen, mitä kysytään
- Leader-hankkeen tukipäätökseen vaaditaan seuraavat liitteet
- Hyrrän ohjeet (hankehakemus tehdään Hyrrässä)
- Hyrrä-palveluun kirjautumiseen tarvitaan Suomi.fi-tunnukset. Ks. Ohjeet sen hakemisesta
- Investointihankkeen kustannusarviopohja

Apua on saatavilla

Karhuseutu auttaa hankkeen joka vaiheessa:

Selaa Ruokaviraston hankerekisteristä rahoitettuja Leader-hankkeita!

Yhdistykset:
Hanketta hakeville:
Tarjoamme neuvontaa. Yhteyttä puhelimella tai sähköpostilla. Voi saada apua esimerkiksi kustannusarvion tai hankesuunnitelman laadintaan.
Hankepäätöksen saaneille: toteutus- ja maksatusinfot.

Yrittäjille hyödyllistä ProAgria Länsi-Suomen Kasvun portaat –hankkeen palvelut. **Yritysasiantuntijat auttavat** myös maksutta hankehakemusten teossa ja tarvittavien dokumenttien kanssa.

Aina voi ottaa yhteyttä Karhuseutuun!

Karhuseudun omalla
Energiaa elämään –hankkeella
energia-, kiertotalous- ja ympäristöasiat osaksi yhteisöjen toimintaa

#kestäväkarhuseutu

hankkeen avulla Karhuseutu edistää erityisesti seuraavia kestävän kehityksen tavoitteita ja toimintaa järjestetään näissä teemoissa:

Energiaa elämään (2021-)
Miksi hanke?

- Leader- toiminta lähtökohtaisesti sosiaalista ja taloudellista kestävyyttä edistävää – **ekologinen kestävyys jää usein hankkeissa huomioimatta.**

- Karhuseudun strategian (2014-2022) yhtenä painopisteenä **Ympäristö ja energia**, mutta hankkeita syntynyt vähän. Lisää tietoa, työkaluja ja ”voimaantumista” tarvitaan.

- Tiedonvälitykselle, ja teemaan liittyvälle neuvonnalle **on noussut tarve alueelta**. Hankkeella vastataan tähän.

Millaista apua tarjotaan paikallisille yhdistyksille?

- **Järjestetään yhdessä.** Esim. koulutus, tapahtuma, luento, haastekampanja tai tempaus teemoihin liittyen ja opitaan uutta yhdessä!

- **Suunnitellaan yhdessä kokonaisvaltaisemmin** kylän tai yhteisön toimintaa ja etsitään ratkaisuja haasteisiin. Esim. miten parantaa energiatehokkuutta tai käyttöastetta kylätalolla, miten huomioida ympäristöasiat omassa toiminnassa.

- **Kokeillaan uutta.** Hankkeen kautta voidaan tarjota yhdistyksille erilaisia asiantuntijapalveluita, joilla edistetään ekologista kestävyyttä.

?

Tiedonvälityksellä ja neuvonnalla pyritään saamaan aikaan konkreettisia kestävyysmuutoksia maaseudun yhteisöissä. Tartutaan ruohonjuuritasolta tulleisiin ihmisten kokoisiin ideoihin ja autetaan viemään niitä eteenpäin. Kutsu hankekoordinaattori Mimmi kertomaan lisää vaikka kokoukseen!

Opitaan yhdessä tapahtumien ja koulutusten avulla

Yhdistysten kanssa yhdessä on järjestetty esimerkiksi:

29.6. Luontotekoja ja lettuja -vieraslaji-ilta ja talkoot
järjestämässä mm. MKN, Nakkilan kunta, Nakkilan partiolaiset.

9.9. Kurki-ilta Puurijärvellä
järjestämässä Jokilaakson ympäristöyhdistys ja Porin Lintutieteellinen Yhdistys.

Tulossa:

29.9. Korjaus- ja tuunauspaja Kellahdella
järjestämässä Otsolan kansalaisopisto ja Kellahden kyläyhdistys.

4.10. Nakkilan kierrätyskekkerit
järjestämässä Nakkilan NykyMartat ja MLL Nakkila

energiatehokkuus & uusiutuva energia

kierrätys ja muu kiertotalous

ympäristön säästäminen & luontokadon torjunta

HUOM! Kierrätyskekkereillä lisätietoa Energiaa elämään hankkeesta ja siitä, miten Leader-rahoitus voi olla yhdistysten tukena kestävän kehityksen edistämisessä.

karhuseutu.fi

Kiitos!

Otahan yhteyttä meihin! Autamme eteenpäin hankeasioissa:

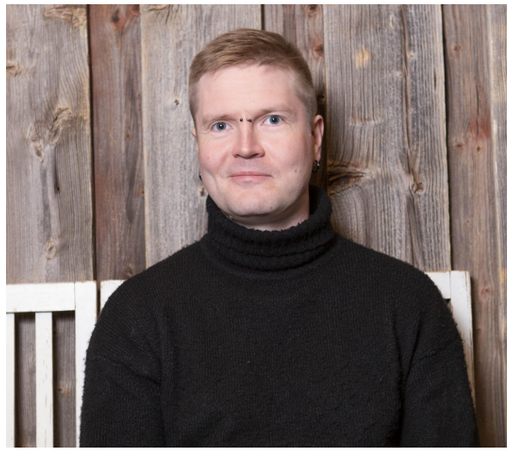

aapo.kivenmaa@karhuseutu.fi
p. 044 522 5797

lauri.penkkimaki@karhuseutu.fi
p. 044 092 6926

niina.harju@karhuseutu.fi
p. 044 533 0202

mimmi.virtanen@karhuseutu.fi
p. 044 792 9000

LEADER

Karhuseutu

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

LEADER